herpy

GEKKOER

Reticulated velvet gecko

Hesperoedura reticulata

Hesperoedura reticulata er en lille, nataktiv træboende gekko fra Western Australias indre sydvest, hvor den lever under løs bark på eukalyptustræer i åben skov og krat. Den er næsten ukendt i terrariet, så pasningen bygger på klimaet i udbredelsesområdet og på slægtninge i samme familie.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Oedura reticulata; Amalosia reticulata*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-15 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-12 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Halvørken og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 30 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Hotspot	**28-32 °C**
Temperatur, nat	**15-18 °C**
Luftfugtighed	**30-50 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Vinterhvile	**10-15 °C** 6-10 uger
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-80 dage** ved 25-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står hverken på CITES eller i bilagene til EU's forordning 338/97, så der kræves ingen CITES-papirer. Spørg altid sælgeren om herkomst og opdrætsbevis. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Hesperoedura reticulata er en lille gekko med et tydeligt netmønster af lyse og mørke tegninger på ryg og hale. Den tilhører familien Diplodactylidae og blev beskrevet i 1969 som *Oedura reticulata*. Den blev kortvarigt ført under *Amalosia*, men stod ellers i *Oedura*, indtil en genetisk undersøgelse i 2012 flyttede den til en slægt for sig, *Hesperoedura*, hvor den er typeart. Slægten har kun denne ene art. Artsnavnet henviser til det netagtige mønster, og slægtsnavnet betyder "vestlig tyk hale", fordi slægten kun findes i Australiens sydvestlige hjørne.

Arten er lille og slank, omkring 12-15 cm inklusive hale. Tallet er et skøn ud fra beslægtede australske gekkoer af samme størrelse; præcise mål er ikke dokumenteret. Øjnene er store med lodret pupil, og tæerne har lameller, der giver et godt greb på bark og klippe. Halen kan smides ved fare, som hos de fleste gekkoer.

Arten er sjælden i fangenskab, og der findes meget lidt skrevet om dens pasning. Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr, så dyr uden for landet stammer fra opdræt, og dem er der få af.

Udbredelse og levested

Hesperoedura reticulata findes kun i den sydvestlige del af Western Australia, i den indre del af Wheatbelt og mod øst ind i Goldfields-regionen. Typelokaliteten ligger i det sydlige Wheatbelt, omkring 33 grader syd. De kendte fund ligger mellem omkring 29,5 og 33,5 grader syd og 116 og 123 grader øst, altså i et bælte øst for Perth.

Arten når hverken ud til vestkysten eller sydkysten, og den findes ikke uden for Western Australia.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Hesperoedura reticulata lever i åben eukalyptusskov og krat, også i de skovrester, der står tilbage mellem markerne i Wheatbelt, hvor den om dagen gemmer sig under løs bark og i sprækker på stammer og grene. Om natten kommer den frem og jager på træerne. Levevisen minder om den hos slægtninge som *Amalosia rhombifer*.

Klimaet i Wheatbelt er middelhavsagtigt og halvtørt, med varme, tørre somre og kølige, regnfulde vintre. Sommerdage ligger ofte over 30 °C, mens sommernætterne er langt køligere. Om vinteren er dagene omkring 15-20 °C, og nætterne kan nærme sig frysepunktet. Nedbøren ligger på nogle hundrede millimeter om året og falder hovedsagelig om vinteren.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun meget lidt viden om pasningen af *Hesperoedura reticulata*. Anbefalingerne bygger på klimaet i udbredelsesområdet og på træboende australske gekkoer i samme familie, som *Amalosia rhombifer*, *Oedura marmorata* og *Strophurus ciliaris*. Tallene er lånt derfra.

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 45 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde). Højden udnyttes, fordi arten er træboende. Indret med korkbark, der står på skrå eller lodret, så dyret kan skjule sig i smalle sprækker, samt tørre grene og et par flade sten. Som bund egner sig en tør blanding af sand og jord uden gødning med et lag tørre blade. Ventilationen skal være god, og terrariet må aldrig stå stille og fugtigt.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 22-28 °C i terrariet, og et lille varmt sted under en lampe eller på en sten må nå 28-32 °C. Om natten skal temperaturen falde til 15-18 °C, som i indlandsklimaet, hvor nætterne er markant køligere end dagene.

Om vinteren kan arten få en kølig hvileperiode på 6-10 uger ved 10-15 °C uden varmt sted, svarende til de kølige vintre i udbredelsesområdet. Tallene er lånt fra beslægtede arter og fra klimaet. Mål altid med et digitalt termometer, og undgå vedvarende varme over 32 °C.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luften skal være forholdsvis tør, omkring 30-50 %. Spray let på bark og blade om aftenen 1-2 gange om ugen, så dyret kan drikke af dråberne, og lad indretningen tørre ud igen i løbet af en dag. Bunden skal være tør. Stil desuden en lav skål med frisk vand, som skiftes jævnligt.

Vedvarende fugt og stillestående luft giver mug og hudproblemer og passer ikke til et dyr fra et halvtørt klima.

LYS OG UVB

Hesperoedura reticulata er nataktiv og lever skjult om dagen, så den har ikke et stort behov for UVB. Et svagt UVB-lys til skyggedyr (Ferguson-zone 1) over en del af terrariet er valgfrit og kan gavne, så længe der er rigeligt med skygge og skjul. Dagslængden følger årstiderne: omkring 12-13 timer om sommeren og 10 timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur. Natten skal være mørk.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Hesperoedura reticulata lever af insekter og andre små leddyr. I terrariet fungerer fårekyllinger, små græshopper, kakerlakker og møl. Byttet må ikke være bredere end afstanden mellem dyrets øjne.

Giv voksne dyr 2-3 insekter 2-3 gange om ugen, og unger lidt hver anden dag. Pudr foderet med kalk, jævnligt med kalk med D3, og af og til med et multivitaminpulver. Insekter, der ikke bliver spist, tages ud igen næste morgen. Den præcise foderrytme er ikke dokumenteret for arten og er lånt fra slægtninge.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hesperoedura reticulata er skyg og hurtig og bedst som et dyr at se på, ikke et dyr, der skal håndteres. Den er nataktiv og viser sig først, når lyset er slukket. Hold hver gekko for sig, eller et par i et større terrarie, og kun hvis der er rigeligt med skjul. To hanner må ikke holdes sammen. Håndtering skal være sjælden og kort, fordi halen kan smides, og den vokser ikke ud på samme måde igen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskelle og alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Hesperoedura reticulata*. Hos beslægtede gekkoer har hannerne en bule ved halerod og porer foran kloakken, og det samme kan forventes her, men det er ikke bekræftet. Sæt kun dyr i avl, når de er fuldt udvoksede og i godt huld.

PARRING

Parringssæsonen er ikke dokumenteret. Klimaet i Wheatbelt har kølige vintre og varme somre, og hos slægtninge i de køligere egne giver en kølig vinterhvile på nogle uger bedre avlsresultater. Efter hvilen hæves temperaturen og fodringen igen, og parret samles i hunnens terrarie. Hold øje med bid, og skil dyrene ad, hvis hunnen bliver stresset.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Kuldstørrelsen er ikke dokumenteret for arten. Slægtninge i familien lægger oftest 1-2 æg med læderagtig skal pr. kuld, og det samme antages her. Antal kuld pr. sæson er ikke dokumenteret. Stil en lille plastboks med en indgang og 3-4 cm let fugtigt sand og kokosmuld i terrariet som æglæggested. Giv hunnen rigeligt med kalk og insekter gennem hele sæsonen.

INKUBATION

Inkubationstiden er ikke dokumenteret for arten. Hos nært beslægtede gekkoer klækker æggene efter omkring 60-80 dage ved 25-28 °C, og de tal er lånt her. Læg æggene halvt ned i let fugtig vermiculite eller perlite i en lukket boks med små lufthuller, uden at vende dem, og hold temperaturen jævn.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af unger er ikke dokumenteret for *Hesperoedura reticulata*. Hos slægtninge er ungerne nogle få centimeter lange og lever først af blommen, så tager de små insekter som bananfluer og små fårekyllinger pudret med kalk. Hold ungerne enkeltvis i små bokse med tørre skjul, og spray let hver anden dag.

Sundhed og typiske fejl

Der er ingen specifik viden om sygdomme hos *Hesperoedura reticulata*. De typiske problemer hos tørlandsgekkoer er:

- For høj fugtighed og stillestående luft, som giver svamp og hudproblemer.
- For lidt kalk og D3-vitamin, som giver bløde knogler og rystelser, især hos unger og avlshunner.
- Hudrester på tæer og halespids. Giv et let fugtigt skjul under hudskifte.
- Smidt hale efter håndtering eller slagsmål.
- Vedvarende varme over 32 °C, som stresser et dyr, der kommer fra køligere nætter.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.

Hele vejledningen med kort og opdateringer: herpy.org/da/gekkoer/hesperoedura-reticulata